

A TANÁRI ZÁRÓVIZSGA MENETE

A nem bolognai képzés tanári záróvizsgálója és tanári szakdolgozata kérdéseit az SZTE Tanulmányi és Vizsgaszabályzata mellékletében kell rendezni. A jelen dokumentum a Pedagógusképzési Bizottság által 2009. 12. 03-i ülésén elfogadott elveket és szabályokat tartalmazza az egyetemszerte egységes eljárás követése érdekében a 2009/10. tanév 1. félévétől. A közös kereteken túli részleteket az egyes szakképzettségeket gondozó egységek maguk, illetve a Tanulmányi Osztályok egyeztetéssel határozhatják meg. Szükség esetén a Neveléstudomány Intézet szakmai támogatást nyújt ehhez.

Szükséges a közeljövőben olyan elektronikus rendszer létrehozása és működtetése a MODULO keretében, amely lehetővé teszi a folyamatra vonatkozó információk nyomon követését és az információkhoz való megfelelő hozzáférést a tanárjelöltek, az oktatók, az oktatásban érintett egységek és a Tanulmányi Osztályok számára.

A tanári szakdolgozat

[KKK 8.5.], „A szakdolgozat célja annak bizonyítása, hogy a hallgató képes a képzés különböző területein elsajátított tudást integrálni és tanári munkájában alkalmazni. Képes a munkája szempontjából lényeges tudományos-szakirodalmi eredményeket összegyűjteni, azok alapján tanári munkáját önállóan megtervezni és a tanítás vagy pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Képes a tanulók teljesítményeiről és fejlődéséről, valamint a tanulási-tanítási folyamatról módszeresen gyakorlati tapasztalatokat gyűjteni és a tényszerű adatokat elemezni, következtetéseket megfogalmazni, valamint az eredményeket saját tanári munkájában alkalmazni.

A tanári szakdolgozatnak kettő összetevője van:

1. a pedagóguspálya megismerésére irányuló és a vezetőtanár irányításával végzett [8.4. a) és b)] gyakorlat tapasztalatainak, valamint az összefüggő, szakképzettségenkénti egyéni gyakorlatok során gyűjtött, illetve a tanítást, gyakorlatot kísérő szeminárium [8.4. c)] tapasztalatainak a rendszeres összegzése (portfólió),

2. e tapasztalatoknak vagy a szaktárgy egy részterülete tanításának valamely szakpedagógiai, illetve általános neveléstudományi szempont szerinti, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése, értékelése vagy a tanításhoz szükséges segédlet készítése (tanulmány minimálisan 5 kredit értékben); a tanulmánynak tükröznie kell, hogy a hallgató a szakmai témát szakmódszertani, neveléstudományi és pszichológiai ismereteire támaszkodva az alap- és középfokú oktatás szintjeinek, illetve a szakképzés vagy a felnőttoktatás céljainak megfelelően képes kidolgozni.”

I. A TZV szakdolgozat tanulmány/segédlet eleme

1. Mindenki, aki első tanári képesítés megszerzéséért dolgozik, elkészíti a szakdolgozat tanulmány/segédlet részét. (Vagy egy tanulmányt, vagy egy segédletet.) Tehát azok, akik korábban nem rendelkeztek tanári végzettséggel vagy korábban pedagógusi végzettséget (óvodapedagógus, tanító) szereztek, írnak tanulmányt/segédletet. Akik már rendelkeznek korábbi tanári végzettséggel (egyetemen vagy főiskolán szerzett nem bolognai tanári diploma, bolognai tanári mesterszak), azok nem írnak tanulmányt/segédletet.
2. Aki ír tanulmányt/segédletet, az egyetlen dolgozatot készít, akár egy, akár két szakon szerez képesítést éppen.
3. A tanári szakdolgozat tanulmány/segédlet eleme a tanári mesterszak képzési és kimeneti követelményei értelmében (8.5.) csakis a tanítás-tanulás valamely problémájának feldolgozása lehet. Szakterületi diszciplináris munka nem nyújtható be tanári szakdolgozatként.
4. A tanulmány/segédlet témáinak meghatározására a NI felkéri a tanárképzésben érintett egységeket (Neveléstudományi Intézet, Pszichológia Intézet, szakképesítéseket gondozó egységek).
5. Az egyes témákhoz hozzá kell rendelni azon kollégák nevét, akik abban szakdolgozati témavezetést vállalnak és akiket erre mint a terület tanításának-tanulásának kérdéseiben jártas szakembereket az adott témát hirdető egység alkalmasnak ítél erre a következő körök valamelyikéből:
  - Legalább két éves felsőoktatási gyakorlattal rendelkező oktatók, kutatók (óraadók, óraadó Ph.D. hallgatók)
  - pedagógiai szakértők
  - képzett mentortanárok
  - elismert szakmai fórumokon publikáló gyakorló pedagógusok
  - különleges esetben a tanítás-tanulás kérdéseiben az adott téma kapcsán jártas, elismert fórumokon erről publikáló, legalább főiskolai/egyetemi diplomával rendelkező nem oktató/tanár/pedagógus szakember.
6. Az egyes egységek a tanárképzésben részt vevő diákjait számát figyelembe véve meghatározhatják, hogy főállású munkatársaik, illetve

- a náluk témavezetést vállalók legfeljebb hány szakdolgozót fogadhatnak. A vállalható szakdolgozók számát úgy kell meghatározni, hogy az adott szakképzettséget szerző diákok mindegyike választhasson az ahhoz szorosan kötődő szakdolgozati témát.
7. Az egyes témákhoz a hirdető egységnek hozzá kell rendelnie azon lehetséges nyelveket, amelyen a tanulmány/segédlet elkészülhet.
  8. Az egységek témajavaslatait a NI áttekinti, az esetlegesen diszciplináris fókuszúnak tűnő témajavaslatokról egyeztet a javaslattevővel a (tantárgy)pedagógiai jelleg nyilvánvalóvá tétele érdekében.
  9. A javasolt szakdolgozati témák listáját a Tanárképzési Koordinációs Szakbizottság hagyja jóvá. – A javasolt szakdolgozati témák félévente frissíthetők. A törlés automatikus, az új elem a TKSZ jóváhagyását igényli.
  10. A TKSZ által jóváhagyott szakdolgozati témalistát a NI nyilvánosságra hozza a tanárképzés hivatalos egyetemi webhelyén. A témák elrendezése a listában a témahirdető egységek szerint történik, az egyes témákhoz a témavezető és a megadott lehetséges nyelv is hozzárendelt. A hirdetés/frissítés a témaválasztási határidő előtt egy hónappal megtörténik.
  11. A szakdolgozati témák meghirdetése/frissítése a kurzushirdetési időszakhoz kapcsolódik.
  12. A tanárjelölt bejelentkezik a kiválasztott témára és témavezetőhöz. A jelentkezés akkor válik hivatalossá, ha és amikor a témavezető elfogadja azt. Az eddigi papír-alapú gyakorlat az, hogy a szakdolgozati nyomtatványt a diák a beleegyezését megadó témavezetővel és az adott oktatási egység vezetőjével aláírhatja és a TO-n leadja. Ki kell alakítani olyan elektronikus rendszert, amely ezeket a feladatokat és információkat kezelni és az érintettek számára hozzáférhetővé tenni tudja (a MODULO alkalmas lehet erre) és ennek megfelelően kell a szabályokat alakítani.
  13. A témaválasztásnak legkésőbb az utolsó előtti félév végén meg kell történnie.
  14. A szakdolgozati konzultáció/szeminárium mint tantárgyelem gazdája a NI, a kurzusok hirdetői az egyes témahirdető egységek. A finanszírozás az átötletés szabályai szerint történik. Az adott tanári szakdolgozati témát hirdető egység gondoskodik arról, hogy az érintett témavezető rendelkezzen a kurzusa hirdetéséhez és kezeléséhez szükséges azonosítóval/hozzáféréssel.
  15. A tanulmányt/segédletet egységes egyetemi határidőig kell leadni 3 nyomtatott példányban: minden év ápr. 30. és nov. 30. a határidő.
  16. A tanulmányt/segédletet a témavezető egységéhez kell leadni. A leadásról hivatalos információt kell kapnia a tanárjelölt anya-kara TO-jának, továbbá az első (egyetlen) tanári mesterszakja szerinti egységnek, amennyiben a témája nem az első (egyetlen) tanári mesterszakja szerinti egység által meghirdetett téma. A jelenlegi papíralapú gyakorlat (BTK) a tanszéki/intézeti iroda által készített átvételi elismervény (a címloldalról készített, datált, bélyegzővel lepecsételt, aláírt fénymásolat) leadása a TO-n. Az elektronikus rendszernek tudnia kell ezeket a feladatokat és információkat kezelni és az érintettek számára hozzáférhetővé tenni.
  17. A témaválasztással a témát gondozó egységet is megválasztotta a tanárjelölt; ez az egység fogja a szakdolgozat tanulmány/segédlet részének opponensét kijelölni. Az opponenseket ugyanabból a körből választhatja az egység, mint a témavezetőt (I.5.), egy megszorítással: ha a tanárjelölt segédletet készített, annak bírálója csak olyan szakember lehet (pl. pedagógiai szakértő, taneszközfejlesztő), aki képes a bevérvizsgálat megítélésére is.
  18. A bírálat nyelve magyar.
  19. A tanulmány/segédlet bírálata a jelölt első (egyetlen) tanári mesterszakját gondozó egységhez kerül, majd onnan a TZV után a vizsga egyéb dokumentumaival kerül a tanárjelölt anya-karának TO-jához. (A tanulmány/segédlet archiválását a jelölt első (egyetlen) tanári mesterszakját gondozó egység végzi a VI.6. szerint.)

II. A TZV szakdolgozat portfólió eleme

A KKK 7. pontjában meghatározott, a képzés során fejlesztendő és a portfólióban bemutatandó **tanári kompetenciák:** (1) személyiségfejlesztés; (2) tanulóközösségek alakulásának segítése; (3) a pedagógiai folyamat tervezése; (4) a szaktudományi tudás felhasználásával a tanulók műveltségének, képességeinek fejlesztése; (5) az egész életen át tartó tanulás megalapozása; (6) a tanulási folyamat szervezése és irányítása; (7) pedagógiai értékelés; (8) szakmai együttműködés és kommunikáció ; (9) elkötelezett szakmai fejlődés, önművelés.

1. Portfóliót mindenki készít.
2. Egyetlen, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott kompetenciákban történt tanári fejlődést bemutató portfóliót kell készíteni a szakdolgozat elemeként. Az a tanárjelölt, aki két szakképzettséget szerez párhuzamosan, mindkét területen született dokumentumaiból helyez el a portfólióban, de csak egyetlen esszét ír (amelyben mindkét területen szerzett tapasztalatait és reflexióit rendszerezi, értékeli).
3. A portfólióban elhelyezett dokumentumok nyelve a jelölt szakképesítésének, illetve gyakorlati feladatainak megfelelő. A portfólió tartalomjegyzéke és a portfólió részét képező esszé nyelve magyar (kivéve, ha egyszakos kisebbségi nyelven tanító tanári szakképesítést szerzők esetében a szakképzettség felelőse a kisebbségi nyelv használatát ítéli célszerűnek).
4. A szakdolgozat portfólió elemét a tanárjelölt maga állítja össze úgy, hogy abban a lehető legjobban érzékeltesse a fejlődését, a tanári kompetenciákban a TZV idejére elért fejlettségét.
5. A portfóliót egységes egyetemi határidőig kell leadni 2 példányban. Ez a határidő a szorgalmi időszak utolsó napja. CD/DVD-re archiválva kell benyújtani, ehhez papíron is mellékelhetők elemei. A jelenlegi elterjedt gyakorlat szerint a portfóliót a legtöbb szakképesítés esetében papíron nyújtják be a tanárjelöltek. Az akkreditációs anyagban megjelölt cél az elektronikus portfólió elvárása. Ennek feltételeit (tanárjelöltek és értékelők felkészítése; értékelők hozzáféréseinek biztosítása) meg kell teremteni.

6. A portfóliót az első (egyetlen) tanári mesterszak szerinti egységhez kell leadni. A leadásról hivatalos információt kell kapnia a tanárjelölt anyakönyve TO-jának. A jelenlegi papíralapú gyakorlat (BTK) a tanszéki/intézeti iroda által készített átvételi elismervény (a címlapról készített, datált, bélyegzővel lepecsételt, aláírt fénymásolat) leadása a TO-n. Az elektronikus rendszernek tudnia kell ezeket a feladatokat és információkat kezelni és az érintettek számára hozzáférhetővé tenni.
7. A portfólió bírálóját a szakképesítés felelőse jelöli ki, abból a körből, ahonnan a tanulmány/segédlet témavezetője is választható.
8. A bírálat nyelve magyar.
9. A portfólió bírálata a tanárjelölt első tanári mesterszakjához (vagy egyetlen tanári mesterszakjához) kerül és onnan a TZV után a vizsga egyéb dokumentumaival kerül a tanárjelölt anyakönyvének TO-jához. (A portfólió archiválását a jelölt első (egyetlen) tanári mesterszakját gondozó egység végzi a VI.6. szerint.)

III. A TZV szakdolgozatvédelem eleme

1. Az egységes tanári záróvizsgán a szakdolgozat bemutatásának és védelmének nyelve magyar.
2. A bírálatokat a védelem időpontja előtt egy héttel kapja meg a tanárjelölt, hogy fel tudjon készülni a védelemre. A bíráló a bírálatban feltehet kérdéseket, amelyekre a védelem során válaszolnia kell a tanárjelöltnak.
3. A tanárjelölt bemutatja szakdolgozatát (tanulmányát/segédletét, illetve portfólióját) és válaszol a bírálatokban megfogalmazott észrevételekre, illetve kérdésekre.
4. A TZV bizottság tagjai kérdéseket tehetnek fel, amelyekre a tanárjelöltnak válaszolnia kell.

IV. A TZV tételes számonkérés eleme

KKK: „5.1.2. A tanári képzés pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretei”
MAB: III [...] 2.: „a jelölt hogyan, milyen színvonalon tudja kiterjedt szaktárgyi-diszciplináris tudását az iskolai oktatás gyakorlatában alkalmazni. [...] tematikáját és tételeit az adott intézményben a diszciplináris modulok oktatói és a tantárgypedagógusok közösen dolgozzák ki, törekedve arra, hogy a komplex kérdések a diszciplináris tudás átadásának módszereire, a tanulási folyamat segítségének, a tanulászervezésnek – az adott

témakörhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz jól illeszkedő – módzataira vonatkozzanak. A tételek lehetőséget adnak a jelölt által már elsajátított tanári kompetenciák színvonalára vonatkozó következtetésekre.”

1. Az egységes tanári záróvizsgán a tételes számonkérés nyelve magyar.
2. A tételes számonkéréshez a tanítás-tanulás folyamatára vonatkozó elméleti és gyakorlati tudás bemutatására alkalmas, a pszichológia, pedagógia, illetve tantárgypedagógiai tudást integráló tételsor elkészülését a Neveléstudományi Intézet koordinálja; a tételsort a TKSZ és a Pedagógusképzési Bizottság hagyja jóvá.
3. A tételes számonkérés során a tanárjelölt egy tételt húz, akár egy, akár két szakképesítést szerez éppen. A tételhez kapcsolható pszichológiai, pedagógiai, illetve tantárgypedagógiai felkészültségét bemutatja felelete során (ha két szakképzettséget szerez párhuzamosan, mindkettőben érzékelteti a tantárgypedagógiai felkészültségét az adott egyetlen tételhez kapcsolódóan). A bizottság tagjai kérdéseket tehetnek fel, amelyekre válaszolnia kell.
4. A csak második tanári szakképesítésként felvehető, nem tanításra felkészítő szakképesítések esetében a tantárgypedagógiai ismeretek tételes és integrált számonkérése nem értelmezhető a tanári záróvizsga keretében.

V. A TZV hozott jegyei

A TZV jegyébe két hozott elem is beleszámít, a szakterületi tanítási gyakorlat és az ÖSZGY jegye. Ha a tanárjelölt több szakképesítést szerez, több tanítási gyakorlatot teljesít; ezek átlaga számít. Ha a jelölt több szakképesítést szerez, akkor is csak egy összefüggő szakmai gyakorlatot teljesít, vagyis erre csak egyetlen jegyet szerez eleve.

VI. A TZV szervezése

1. Az egységes tanári mesterszakot egyetlen egységes tanári záróvizsga zárja, amelynek keretében a tanárjelölt elsősorban a tanári felkészültségét bizonyítja. A tanárjelölt egységes határidőig bejelentkezik a tanári záróvizsga tételére. A képzés lezárásaként ennek megfelelően egy diplomát kapnak a párhuzamosan több szakképzettséget szerzők is.

2. A TZV szervezésekor a tanárjelölt anya-karának TO-ja kap irányító szerepet. Mivel a tanárjelölt e kar diákjának számít és mivel ez a kar állítja ki a diplomáját, itt össze kell futnia az utóbbihoz szükséges minden információnak.
3. A tanárjelölt anya-karának TO-ja a tanárjelölt tanulmányi feladatainak teljesítésére és szakdolgozata elkészültére vonatkozó hivatalos információ alapján koordinálja a záróvizsgát (tanári záróvizsga-napok kijelölése az erre egységesen kijelölt időszakban, a vizsgaidőpontok és –helyszínek meghatározása, továbbá az érintett egységek felkérésének intézése a kari ügyrend szerint az egyes napok bizottsági tagjainak megnevezésére – ez az érintett TO-k egyeztetését is megkívánja), összegzi a TZV eredményét, archiválja a TZV dokumentumait (a szakdolgozat elemeinek kivételével, v.ö. VI.6.), számítja ki a diplomaátlagot és állítja ki a tanári diplomát.
4. Az első (egyetlen) tanári szakképesítéseket gondozó egységek begyűjtik a végző tanárjelöltjeiktől a szakdolgozataikat a következők szerint: azokat a tanulmányokat/segédleteket, amelyek témája az adott egységhez tartozik; továbbá minden, a tanárjelölt első (egyetlen) tanári szakképesítése szerinti portfóliót. A nem az általuk hirdetett témákban született szakdolgozatokat és bírálatokat az adott téma szerinti egységtől kapják meg. Továbbá gondoskodnak a szakdolgozat-anyagok eljuttatásáról a bírálókhöz, begyűjtik a bírálatokat és rendszerezik a TZV-hez szükséges anyagokat. A tanárjelöltek anya-karjai szerinti TO-k TZV-re vonatkozó kéréseinek eleget tesznek. A TZV-re vonatkozó hivatalos információt és az archiválandó dokumentumokat eljuttatják a jelölt anya-karja szerinti TO-ra.
5. Azok az egységek, amelyekhez nem általuk gondozott első (egyetlen) szakképzettséget szerző tanárjelölt nyújt be tanulmányt/segédletet, gondoskodnak annak értékelteséről (eljuttatják hivatalosan a témavezetőhöz és a kijelölt opponenshez), majd a tanulmányt/segédletet és a bírálatait eljuttatják a jelölt első (egyetlen) szakképzettsége szerinti egységhez.
6. A tanári záróvizsgával kapcsolatos anyagok archiválása a jelölt anya-karának TO-ján történik a megfelelő szabályok szerint. A

szakdolgozatokat (a tanulmány/segédlet és a portfólió elemet egyaránt) az első (egyetlen) tanári szakképzettség szerinti egység archiválja.

VII. A TZV AZ SZTE TANÁRI MESTERSZAK AKKREDITÁCIÓS ANYAGÁBAN

(Dőlt betűvel a pontosító kiegészítések)

„A tanári záróvizsgára bocsátás előfeltétele a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzése, valamint a benyújtott és írásban elbírált szakdolgozat, amely az ötödik félévi összefüggő egyéni gyakorlat alapján elkészített portfóliót is tartalmazza” ([2007/9/VI. sz. MAB határozat](#)).

A tanári záróvizsga (TZV) két részből áll:

„(1) a tanári szakdolgozat bemutatása és védeése,

(2) szóbeli vizsga annak felmérésére, hogy a jelölt miképpen tudja szaktárgyi-diszciplináris tudását az iskolai oktatás gyakorlatában alkalmazni. A szóbeli vizsga tematikáját a diszciplináris modulok oktatói és a tantárgypedagógusok együtt dolgozzák ki. A TZV Bizottság elnöke a neveléstudomány vagy a lélektan minősített vezető oktatója, tagjai: a szakdiszciplínák, a szakmódszertan, valamint a külső bázisiskolák mentortanárainak képviselői, továbbá tag lehet a jelölt témavezetője és bírálója.” *Vagyis a TZV bizottság elnökeként a neveléstudományok vagy a pszichológia területén tudományos fokozatott szerzett és ilyen területen dolgozó minősített oktató kérhető fel, függetlenül attól, hogy melyik kar ilyen egységében oktat. A TZV bizottságban a tanárjelölt megszerzendő szakképesítésének vagy szakképesítéseinek megfelelő területek képviselői foglalnak helyet. Ha a jelölt több szakképesítést szerez egyszerre, a vizsgáján az ezeket képviselő diszciplináris és tantárgypedagógiai szakemberek együtt vesznek részt.*

„A TZV lebonyolítása és az érdemjegy kiszámítása:

1) A csoportos tanítási gyakorlat értékelését az egyetemi gyakorló iskola szakvezető tanára és a módszertan oktatója végzi, a féléves közoktatási gyakorlat értékelését pedig a külső bázisiskola mentortanára, a szakmódszertan és a pedagógikum oktatója közösen alakítja ki. A TZV Bizottsága figyelembe veszi ezeket a minősítéseket.” *A 4.4. és 4.5. pont hozott jegyei.*

„2) A TZV megszervezésének és lebonyolításának módja a Szegedi Tudományegyetem hatáskörébe tartozik.

3) A TZV nyilvános.

4) A TZV összesített érdemjegyét alkotó rész-érdemjegyek (egyenlő súllyal):

- 1) a tanári szakdolgozat (értékeli a témavezető és az opponens),” *az összes bírálat értékeinek átlaga; vagyis a tanulmány segédlet témavezetője értéke, a tanulmány/segédlet opponense értéke és a portfólió bírálójának értéke. Ha a szakdolgozat valamelyik jegye elégtelen, az összesített részjegy elégtelen és nem kerül sor a tanári záróvizsgára.*
  - 2) „a tanári szakdolgozat (ezen belül a portfólió) bemutatása és védeése (értékeli a TZV Bizottság),
  - 3) a szóbeli vizsga, vagyis a TZV során elhangzott szóbeli felelet (értékeli a TZV Bizottság), *vagyis a tételes számonkérés jegye*
  - 4) a gyakorló iskolában végzett (csoportos) tanítási gyakorlat érdemjegye (értékeli a gyakorló iskola szakvezető tanára),
  - 5) az ötödik félévi összefüggő közoktatási gyakorlat érdemjegye (értékelik a bázisiskola mentortanára, a módszertan és a pedagógikum oktatói).
- 5) Ha az öt érdemjegy közül bármelyik elégtelen, akkor a TZV is elégtelen. A megismételt TZV során csak az elégtelennel minősített összetevőt kell megismételni.”

1. táblázat. A Tanári záróvizsga (Források: KKK, MAB, SZTE akkreditációs anyag, SZTE PKB határozat)

TZV elem	Korábbi végzettség, most szerzendő szakképesítés és tervezett tanulmányi idő								
	Nincs még semmilyen tanári/ped. végzettség				Korábbi tanári végzettség				Ped. végz.
	4.1.a.	4.1.b.	4.2.a.	4.2.b.	4.3. a.	4.3.b.	4.4.a.	4.4.b.	4.4.c.
	a két tanári szakképzettség párhuzamos megszerzésekor: 5 félév,	a szakmai és művészeti tanári szakképzettségek területén a csak egy szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén 4 félév	egy tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén 3 félév	a művészeti képzési területen - a szakterületi követelményeknek a művészeti mesterszakon történt teljesítése esetén - további 2 félév	egy korábbi szakképzettségnek megfelelő tanári szakképzettség megszerzése esetén: 2 félév	két korábbi szakképzettségnek megfelelő tanári szakképzettség megszerzése esetén 3 félév	a tanári szakon szerzett mesterfokozat birtokában 2 félév	az egyetemi vagy főiskolai szintű tanári szakképzettség birtokában 2 félév	az alapképzésben vagy főiskolai szintű képzésben szerzett pedagógus szakképzettség birtokában 3 félév
Szakedolgozat – tanulmány / segédlet, benyújtott	Vizsga előtt kialakított részjegy, az értékelők írásbeli bírálatban kifejtett értékeinek (tanulmány és portfólió) átlaga Értékelő: témavezető és opponens (a jelölt szakképzettsége(i) szerinti szakterület pedagógiai kérdéseiben jártas, felsőoktatási gyakorlattal rendelkező oktatók, kutatók, vagy pedagógiai szakértők, vagy mentortanárok, vagy elismert szakmai fórumokon publikáló gyakorló pedagógusok, akiket a szakképzés felelőse a feladatra alkalmasnak tart; segédlet opponense csak pedagógiai szakértő, vagy taneszközfejlesztő szakember lehet)				Nincs (KKK 5.3)				Mint 4.1. és 4.2.
Szakedolgozat – portfólió, benyújtott					Előre beadott és bírált portfólió (KKK 5.3)				Mint 4.1. és 4.2.
Szakedolgozat – tanulmány / segédlet, védés	Vizsgán kialakított részjegy Értékelés: a tanulmány/segédlet és a portfólió szóbeli bemutatása/prezentációja alapján Értékelő: TZV Bizottság				Nincs (KKK 5.3)				Mint 4.1. és 4.2.
Szakedolgozat – portfólió, védés					Vizsgán kialakított részjegy Értékelés: a portfólió szóbeli bemutatása/prezentációja alapján Értékelő: TZV Bizottság				Mint 4.1. és 4.2.
Tételes számonkérés	Vizsgán kialakított részjegy KKK 5.1.2. alapján pedagógia, pszichológia és szakmódszertan Integrált tételsor, 1 tétel Értékelő: TZV Bizottság				Nincs (KKK. 6.1.)				<u>Mint 4.1. és 4.2.</u> (KKK. 6.1.)
Szakterületi tanítási gyakorlat	Hozott részjegy, 2 szakképesítés párhuzamos szerzése esetén a 2 értéklet átlaga Értékelés: a szakképesítés felelősének elvárásai alapján, elsősorban a szakmódszertani fejlődés szempontjából Értékelő: szakvezető								
Összefüggő közoktatási gyakorlat	Hozott részjegy Értékelés: a tanári tudás KKK-ban definiált kulcskompetenciáiban mutatott fejlődés szempontjából Értékelő: mentortanár (pedagógustársak, szakmódszertanos, pedagógikum oktatója bevonásával, ha van rálátásuk a jelölt munkájára az ÖSZGY során)								

2. TÁBLÁZAT. A SZAKDOLGOZAT ELEMEI

<p>Szakedolgozat: <u>KKK</u> 8.5.: „[A] hallgató képes a képzés különböző területein elsajátított tudást integrálni és tanári munkájában alkalmazni. Képes a munkája szempontjából lényeges tudományos-szakirodalmi eredményeket összegyűjteni, azok alapján tanári munkáját önállóan megtervezni és a tanítás vagy pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Képes a tanulók teljesítményeiről és fejlődéséről, valamint a tanulási-tanítási folyamatról módszeresen gyakorlati tapasztalatokat gyűjteni és a tényszerű adatokat elemezni, következtetéseket megfogalmazni, valamint az eredményeket saját tanári munkájában alkalmazni.”</p>			
Elem	Bemutatandó tudás	Feladat	Holisztikus ítélet a következő értékelési szempontok alapján
Tanulmány (5 kredit, 150 munkaóra)	MAB: „A tanulmánynak tükröznie kell, hogy a hallgató a szakmai témát szak módszertani, neveléstudományi és pszichológiai ismereteire támaszkodva az alap- és középfokú oktatás szintjein, illetve a szakképzés vagy a felnőtt- oktatás céljainak megfelelően képes dolgozni.”	<u>KKK</u> 8.5. „[A portfólióban összegzett] tapasztalatoknak vagy a szaktárgy egy részterülete tanításának valamely szakpedagógiai, illetve általános neveléstudományi szempont szerinti, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése, értékelése [...]”. Felépítése a szakirodalmi tanulmány műfajának megfelelő, terjedelme 27000-45000 leütés (kb. 15-25 oldal között)	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgált kérdés relevanciája • A szakirodalmi feltárás mélysége és alaposága • Az elemzés következtetéseinek érvényessége a vizsgált források alapján • A szöveg felépítése • A szöveg nyelvi megformáltsága • A szöveg formai megfelelése, a hivatkozások pontossága
Segédlet (5 kredit, 150 munkaóra)		<u>KKK</u> 8.5. „[Egy] szaktárgy egy részterülete [...] tanításához szükséges segédlet készítése.” Részai: <ul style="list-style-type: none"> • pszichológiai, pedagógiai, szak módszertani háttér, kb. 9000 leütés (kb. 5 oldal) • egy témakör feldolgozásához kapcsolódó taneszközként alkalmazható, önálló fejlesztésű anyag • empirikus vizsgálat a segédanyag bevétele érdekében, dokumentumai: megfelelő pedagógiai értékelési mérőeszköz-batteria és az adatok feldolgozásának, az eredményeknek és ezek interpretációjának bemutatása (min. 9000 leütés) 	<ul style="list-style-type: none"> • A feldolgozott tananyag rész diszciplináris szempontjából való alapos ismeretének tükröződése a saját fejlesztésű segédletben • A feldolgozott tananyag rész a tanulók tanulási folyamatai és nehézségei szempontjából való alapos ismeretének tükröződése a segédletben és az elméleti háttér bemutatásában • A bevétele vizsgálat módszerei • A bevétele vizsgálat eredményei és következtetései
Portfólió (0 kredit)	<u>KKK</u> 8.5. „A gyakorlat[ok] során gyűjtött, illetve a [...] kísérő szeminárium tapasztalatainak rendszeres összegzése”. MAB: „A tanulók megismerése terén végzett munkáját, tanári gyakorlatának eredményességét adatokkal alátámasztó, a saját gyakorlati fejlődését” mutassa be a jelölt.	A KKK-ban meghatározott 9 tanári kompetencia fejlődését jellemző rendezett dokumentumgyűjtemény: zömében saját készítésű ¹ , illetve kisebb részben a saját tanári munkát jellemző, részben más által készített anyagok ² ÉS esszé: a tapasztalatok és a saját fejlődés összegzése, elemzése és értékelése min. 15000 leütés terjedelemben (min. kb. 8-9 oldal) ¹ saját készítésű anyagok: pl. óratervek, dolgozatok megoldókulccsal, feljegyzések értekezletről/konzultációról stb. ² a saját tanári munkát jellemző anyagok pl. diák által megírt, a tanár által értékelt dolgozat másolata, hospitáló kollégák értékelése, videofelvétel	<ul style="list-style-type: none"> • A kompetenciák körének lefedése • A portfólió struktúrája (a dokumentumok és az esszé kapcsolata, kongruenciája; egységesség, a részek aránya) • A dokumentumok rendszerének alkalmassága a fejlődés jellemzésére: a dokumentumok összerendezése (céltnak való megfelelés, logikusság, áttekinthetőség, változatosság) • A kiválasztott dokumentumok minősége (céltnak való megfelelés, tartalmi kidolgozottság, alaposág, szakmai hitelesség, pontosság, tudományosság, a módszertani kultúra változatossága); az illusztrációk minősége (szerkesztettség, kimunkáltság, áttekinthetőség, használhatóság stb.) • Az esszében adott összegzés áttekinthetősége, világos szerkezete; érthetősége, logikussága, műfaji megfelelése, koherenciája • Az esszében bemutatott elemzés, értékelés tartalmi adekvátsága, relevanciája, reflektivitása, mélysége, kidolgozottsága • Az esszé fogalomhasználatának megfelelősége, szakmai pontossága • A portfólió anyagainak nyelvi és formai megformáltsága, (a megfogalmazás gördülékenysége, változatossága; nyelvhelyesség, helyesírás; kivittelezés, esztétikusság, a megjelenítés gondossága)